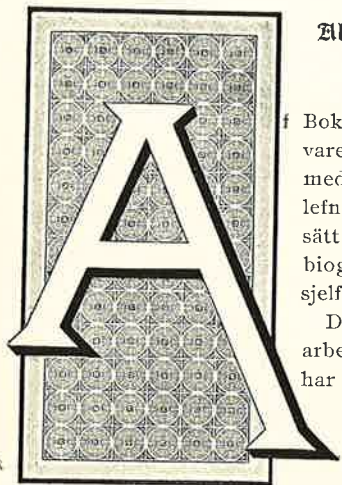

En sjelfbiografi.

af

Albin Maria Watzulik.

Initial ur ett cirkulär, förminskad.

från Altenburger Hofboktryckeriet, öfverallt vunnit ett stort anseende, har jag, för att visa min tacksamhet, velat meddela några drag ur mitt lif, hvilka måhända kunna vara af intresse i boktryckarekretsar.

Boktryckerikalenderns utgifvare dertill uppmanad, vill jag med några ord beröra mitt lefnadslopp eller, på annat sätt uttryckt, lemna några biografiska notiser om mig sjelf.

Detta är just icke något lätt arbete, då jag nemligen ej har klart för mig hur jag skall skriva för att i andras ögon icke synas allt för påträngande.

Då emellertid de accidensarbeten, som utgått

VERLAG VON CHR. HERM. TAUCHNITZ IN LEIPZIG.

WICHTIG

FÜR
MINERALOGEN,
JUWELIERE,
STEINSCHNEIDER
ETC.

In obigem Verlage erscheint gegenwärtig.

EDELSTEINKUNDE.

EINE ALLGEMEIN VERSTÄNDLICHE DARSTELLUNG DER EIGENSCHAFTEN, DES VORKOMMENS UND DER VERWENDUNG DER EDELSTEINE, NEBST EINER ANLEITUNG ZUR BESTIMMUNG DERSELBEN FÜR MINERALOGEN, STEINSCHLEIFER, JUWELIERE ETC. VON DR. MAX BAUER, ORD. PROFESSOR AN DER UNIVERSITÄT MARBURG.

Etwa 28 Bogen, Lexikon-Octav; mit 8 Chromotafeln, mehreren Lithdruckbildern und Lithographien, sowie vielen Illustrationen im Text.

dem deutschen Publikum wird mit diesem Buche ein Werk über Edelsteine in ähnlicher Ausstattung dargeboten, wie es die amerikanische Literatur in so ausgezeichnete Weise in GEORGE FREDERICK KUNZ' *Gems and precious stones of*

North America besitzt

Gleichwie das letztere, so setzt auch das Bauer'sche Werk kein gelehrtes Publikum voraus, aber ein solches, das doch nicht ganz ohne naturwissenschaftliche Vorkenntnisse ist.

Nach einer kurzen Einleitung behandelt der 1 Theil die allgemeinen Verhältnisse der Edelsteine.

Jag föddes påsksöndagen den 8 April 1849, alltså efter ungerska revolutionens slut. Min fader var skomakaremästare, senare sparbankstjenstemän och inspektör vid provincialsjukhuset i Tyrnau, Ungerns äldsta stad; han hade förut varit Franciskånerpredikant men blef tillfölje sina frisinnade idéer excommunicerad och öfvertog då sin faders verkstad.

Till mitt 4:de år kunde jag höra och tala, men efter en svår skarlakansfeber miste jag hörseln, hvartill senare kom jemväl förlust af talförmågan. Min fader gjorde allt för att skaffa mig bot, han förde mig hvarje dag under några månaders tid till den på 50-talet berömda öronläkaren Schwarz, som använde en mängd hjälpmedel för att återställa min hörsel, men allt var förgäfvat; det visade sig att trumhinnan var totalt förstörd, hvarför jag således måste bära olyckan att aldrig mer kunna uppfatta ljudet. För att emellertid beredas någon sysselsättning sändes jag af min fader flera gånger i veckan till en ritlärare, af hvilken jag inhemtade en hel del småsaker. Det var — jag kommer ännu ihåg det — en rätt angenäm och intressant sysselsättning. Under ett år besökte jag äfven folkskolan och satt der ibland fullt normala barn, men lärarens bemödanden föll ej i någon fruktbar jordmån, hvarför min sörjande fader snart lät mig sluta. Han vände sig nu till döfstumanstalten i Waizen (Ungern) för att få mig intagen der, men till hans ledsnad — och kanske till min lycka — fanns ingen plats ledig. Han skref då till Institutet i Wien, men fick äfven från detta håll nekande svar på den grund, att man der endast emottager i Österrike födda döfstumma, och

ALBIN MARIA WATZULIK

AUTOTYPI FRÅN HUSNÍK & HÄUSLER, PRAG

A. TWIETMEYER, LEIPZIG.

Illustrierter Katalog empfehlenswerter Werke der ausländischen Litteratur

enthält einen Verzeichniß der neuesten Erscheinungen des Auslandes

wird dieses Jahr zum 14. Male erscheinen, und zwar, wie alljährlich pünktlich am Anfang November.

Das charakteristische Merkmal unseres Trage ist eine allgemeine Verbreitung der internationalen Verkäufe, um damit gewaltiger sich erweiternder Ausmaß der Erzeugung. In Stuttgart bewies das nicht allein für den kaufmännischen sondern ebenso wie für den Buch-Händler, welcher Gelegenheit hätte diese an sich erheblicher Vorteile nicht bereits an eigenen Beispielen erkennen?

Die wertvolle Folge davon ist eine schmerzende Pflege des ausländischen Sortiments sein, deren kein Leser aber kein geeigneter Verkäufer an die Hand gegeben werden, als die ausländischen Sortiments-Ausgabe, die ergebnis ist ein Haupt-Schluss, dass aber auch wegen der ganz richtig ausgesprochenen Vorteile, welche in keinem Verhältnisse an den hohen Marktpreisigkeiten durch sich nicht vermeiden sind, die besten präparierten Kataloge stehen, die Bezug mittels dazugehöriger Kataloge in einer kleineren oder größeren Partie. Sie werden die wertvollsten Ausgaben, die werden Sie sich die für die deutsche Ausgabe aufzuwendenden Ausgaben nicht unterschätzen lassen dürfen, deren der Erfolg ganzschuldig ist, die Druckmaschinen für ausländische Litteratur werden durch einen guten, vollständigen Katalog erweitert sein, die ihnen entgegen zu kommen über die wertvolle Literatur kann ein Blick kommen. Aus der anderen Richtung werden immer bedeutendere Verhältnisse stehen ist nur der Erfolg der aufeinandergehenden Katalog-Verbreitung.

Dass unser Katalog für Sie selbst für den Handverkauf ein schätzenswertes Merkmal habe, wird Ihnen leicht bekannt sein.

Der Katalog ist ebenfalls über die Bücher der am meisten nachgefragten ausländischen Litteratur (französ. Geschichte und Biographie) und wird alljährlich sorgfältig zu den neuesten Erscheinungen ergänzt, auf die hochgelobte Verzeichnisse der neuesten ausländischen Zeitschriften mehr zu ein und ein mit neuen Kataloge ergänzende, sich durch vollkommen geführte Zettel bezeichnen unterscheiden.

Die neuen Ausgaben dieses Kataloges werden sich nicht nur durch die Druckerei auszeichnen, sondern auch durch die besten, nur ihre wertvollen Beispielen möglichem Umfang erweitert werden zu werden. Ein Rückblick auf Kataloge kann nicht fehlen.

Verlagsanstalt
A. Twietmeyer.
Leipzig.

Ich habe
EYN
Probe-Exemplar
für 20 Pf.
sonstige Exemplare à 25 Pf.
10 Ex. M. 2-
25 - - 4-
35 - - 5-
50 - - 6-
60 - - 10-
500 - - 40-

Der Inhalt des Trage wird in 1 Karte 1 - eine Beilage sein, die alle Bücher und Zeitschriften enthält. Einem jeden Exemplare wird diese Karte zum Zweck eines Stempels beiliegen.

Der Rezensent des
Meyers Verlags
empfiehlt ich die
angelegende Note

vertellen
Sie meinen
Katalog an die
Bibliotheken, Schulbibliothek,
Pädagog., Offiziers-, Meist-
besten Privat- und Kauf-
männischen Kreise!

som jag var infödd ungrare måste jag uppfostras i Ungern. Föröfrigt sade man ock, att inga lediga platser funnos. Hvad var nu att göra? Skulle man låta mig uppväxa utan någon bildning alls? Lyckligtvis var min fader ej af den meningen. Han inlade ansökan hos kejsar Frans Josef I om mitt upptagande i Wiener-Institutet, och denna hade till följd att en plats blef inrättad för mig på kejsarens bekostnad, och så kunde jag slutligen år 1858 i en ålder af 9 år börja min utbildning i anstalten. Snart blef jag alla lärarnes, isynnerhet direktörens, »guldgosse»; under sex år åtnjöt jag undervisningen, erhöll premium vid hvarje årsexamen och skulle på direktörens hemställan blifva lärare, hvilket dock såväl jag sjelf som min fader afböjde, ty för min del ville jag blifva målare, hvilket min fader dock icke ville veta af. »Konsten går och tigger» menade han, och då man i min hemort hade ett boktryckeri, så öfvertalades jag att egna mig åt detta fack. I sålunda blef jag en »svartkonstnär». Det var visserligen icke något tryckeri i stor skala, ty personalen bestod endast af principalen, två lärlingar, en tryckare, en dragare och två flickor. Af maskiner funnos en snällpress och två handpressar. Sätteriet bestod af två gångar med två fönster. Ibland förskref principalen en typograf från Wien för att sätta de böcker, som för hvarje år trycktes för gymnasiet i staden. Principalen förlorade många gånger tålmodet med mig, emedan jag missförstod en del tekniska uttryck. Min lärotid skulle räcka 4 år, men blott tvenne utaf dessa kunde jag stanna, emedan en svår öroninflammation höll mig inemot två år i hemmet.

GEBRÜDER PACTEL, BERLIN.

Im August
erscheinen in unserem Verlage, werden
aber vor auf Verlangen voraus:

Aus stillen Winkel.

Novellen
von
Wilhelm Berger.

Inhalt:
Ebbe und Fluth. — Einmal Liebe —
In harte Schale.

Cura et Regis. Gebietet circa M. 4. — ord.
Eigenart gebunden circa M. 6,50 ord.

Ein kleiner Roman.
von
**Maria von
Ebner-Eschenbach.**

Cura et Regis. Gebietet circa M. 4. — ord.
Eigenart gebunden circa M. 6,50 ord.

**Er wird geboren, die
denn sein zünftige
zu denken.**

O bige Werke dieser bewährten Autoren werden sich gratis ebenso nach die
Gesamtwertung erwarten, wie es die vorangegangenen Bücher der
selben Schriftsteller geben. — Wirken Wilhelm Berger's Novellen
durch die freie Schätzung und Steigerung der Handlung, so fascina Hans
Blum's, des bekannten Criminalroman, Erzählungen durch die packende Gewalt und
spannende Lösung der, criminalistischen Gebilde ausgenommen Verweise. — Maria von
Ebner-Eschenbach's »Ein kleiner Roman» erscheint zum ersten Male in einer Separat-
Ausgabe. Die lebenswichtige Novelle war bisher nur in den vereinigten gewesenen »Neuen
Erzählungen» der Dichterin enthalten.

Wir liefern in Rechnung mit 25 Procent und 13/12;
gegen baar mit 33 1/3 Procent und 7/6; bei Vorausbestel-
lung bis 1. August cr. mit 40 Procent und 7/6 gegen baar.
Gebundene Exemplare nur baar unter Berechnung der
Einbände mit M. 1,50 ord.; M. 1,25 netto baar!

Hochachtungsvoll
Gebüder Pactel.
Berlin W.,
Lützowstraße No. 7,
Zahl Juli 1897.

Hilfsbuchdruckerei, Berlin.

Min principal, som menade ärligt med min utbildning, lemnade mig under den tid man hade föga att göra, tillgång till sitt bibliotek. De accidenser, som jag fick i uppdrag att sätta, voro temligen talrika, men af mycket enkelt slag; en smula omvexling erbjödo arbeten för en Budapester generalagentur. Arbeten, å hvilka intet tvång lades, fick jag utföra med någon frihet, så att jag snart nog blef en öfvad sättare. Jag lärde mig efter hand att sätta främmande språk: hebreiska, grekiska, slaviska, ungerska och latin. För min tekniska utbildning använde jag understundom Franks »lärobok för sättare». Hemma sysselsatte jag mig gerna och mycket med mina böcker eller ock målade jag. Jag besökte aldrig någon offentlig förlustelokal; jag kände mig städs hänvisad till mig sjelf och underhöll därför nästan ingen förbindelse med världen utomkring. Året 1868 närmade sig, och jag blef i närvaro af tryckaren högtidligen förklarad för »utlörd»; min principal uppläste derefter ett af honom författadt tal, hvilket han sedan öfverlemnade till mig med uppmaning, att jag måtte behjerta deri framställda vinkar och råd. Den intressanta skriften har jag ännu i min ego.

Ett år derefter beslöt jag mig för att draga ut i världen. Med detta mål i sigte vände jag mig till min förre gynnare, direktören vid döfstumanstalten i Wien, med anhållan att vara mig behjelpig. Svar erhöj jag äfven, men annorlunda affattadt, än jag tänkt mig. Han skref: att det vore bättre för mig att blifva hemma, emedan det i Wien finnas skickligare sättare och således ingen plats för mig. Och dervid blef det. Men

Hochgehrter Herr Kollege!

Wie Ihnen die Fremde, die von den
Erstern nicht selten, Bestatlich in Kom-
missionen zu setzen. Wenn es Ihnen
nicht wenig ist, so lassen Sie sich
von uns ein Probeblatt des Ver-
trages senden lassen. Wenn Sie sich
nicht für den Fall entscheiden
sollten, so werden Sie für die Zukunft
den Preis nach der neuen Kette
Novität.

DER KLEINE
Maier-Rothschild.

Ein praktischer Führer
durch das Wissenswichtige aus d. Gesamtgebiet d. Handelswissenschaften

Ein Nützliches für den Handel, als ein Nützliches für die Wissenschaft

Bearbeitet von der Redaktion des (grossen) Maier-Rothschild

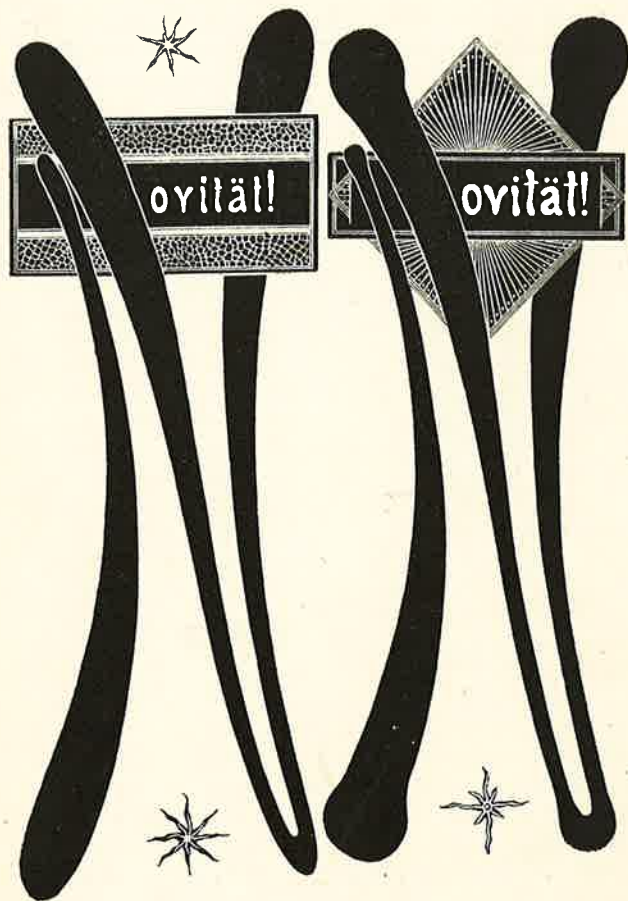
Ca. 35 Bogen. In Original-Leinwandband gebunden
Gr. 8. ord. 4.50 Mk. no. 4 Mk. bis u. 30

Verlag für Sprach-
und Handelswissenschaften
in Wien, 1868

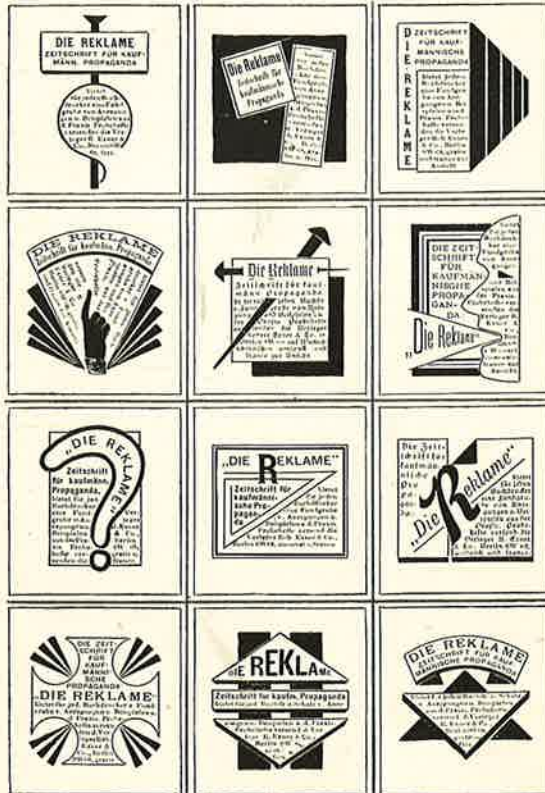

jag lät mig icke afskräckas, utan vände mig nu till min broder i Graz och bad honom skaffa mig plats på något tryckeri der. Hans chef, innehafvare af en jernkramhandel, var nog vänlig att lägga ett godt ord för mig hos sin affärsvän, tekniske direktören för det storartadt anlagda tryckeriet »Leykam-Josefsthäl», men här stötte jag också på svårigheter, i det att direktören betonade, att han aldrig mer ville engagera en döfstum sättare, emedan han redan haft en, som emellertid ej var sin uppgift vuxen. Först efter upprepade rekommendationer beslöt direktören — undantagsvis — att låta mig få anställning, och jag kunde sålunda äntligen företaga min första resa ut bland främmande människor.

Jag hade ingen aning om — efter mitt dåtida begrepp — hur stort tryckeriet var, och blef därför, då jag såg mängden af folk, som gingo ut och in på kontoret, så ängslig, att jag började tro, det jag icke skulle vara mäktig fylla mina förpliktelser. Men hur stor var ej min glädje, då öfverfaktorn meddelade mig, att ingen plats för närvarande fanns i accidensafdelningen och att jag därför till en början finge nöja mig med en provisorisk anställning i tidningssätteriet. Arbetet var i början angenämt och lätt, men visade sig med tiden vara ganska ansträngande för bröstet. Efter ett halft års förlopp gjorde öfverfaktorn mig det anbudet att komma in i accidensafdelningen, hvilket jag dock afböjde med den förklaring, att jag ej trodde mig kunna motsvara hans förväntningar och därför önskade få kvarblifva vid tidningen. Deremot hade min förman intet att invända, och så förgick åter ett

sig för att anförtro mig platsen som förste accidenssättare. Tvekande mottog jag densamma och erhöi två lärlingar till utbildning. Öfverfaktorn fick snart derpå en liknande anställning i Altenburg. 1873 efterskref han mig; jag kom, och har intill denna dag stannat på samma plats. 1889 firade jag mitt 25-åriga boktryckarejubileum. Småningom kom jag att träda i förbindelse med framstående fackmän, såsom Hrr Theodor Goebel i Stuttgart, Alexander Waldow i Leipzig, Robert Grayson i London, Wald. Zachrisson i Göteborg, Isidor Goldberg i S:t Petersburg och många andra, hvilka alla mer eller mindre haft ett ytterst välgörande inflytande på min tekniska utveckling. Efter hand började jag äfven skriva för facktidningar.

Tysklands döfstumma sände mig 1893 till döfstumkongressen i Chicago. Verldsutställningen i denna stad lemnade mig ett rikt stoff till studium. 1893 och 1894 höll jag i omkring 20 tyska städer föredrag i döfstumföreningarne — således en verkningskrets som ännu mera ökar arbetet för mig.

Illustrationerna till denna artikel äro reproduktioner af arbeten, karakteristiska för herr Watzuliks originella satskonst.

